

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДГ № 22" ЗВЪНЧЕ" ГР.ХАСКОВО „РАЗЛИЧНИ , НО ЗАЕДНО,, Актуализация 2023 -2025

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Директор: Кр. Делчева

НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМНА СИСТЕМА Е СЪС СЛЕДНОТО СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ стр.2

II. ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ стр.6

1. Подходи на педагогическо взаимодействие:

- 1.1 Синергичен подход
- 1.2 Рефлексивен и ценностно-ориентиран подход
- 1.3 Екипен подход
- 1.4 Компетентностен подход
- 1.5 Дизайн мислене

2. Форми на педагогическо взаимодействие и тяхното разпределение:

- 2.1 Основна форма
 - 2.2 Допълнителна форма
- Български език и литература
 - Математика
 - Околен свят
 - Изобразително изкуство
 - Музика
 - Конструирание и технологии
 - Физическа култура

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОСНОВНИ ФОРМИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ.

IV. СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ:

1. Първа възрастова група:

- 1.1. Първа група- Буря
- 1.2. Първа група- Дружба
- 1.3. Дневен режим на първа група при целодневна организация в учебно време
- 1.4. Дневен режим на първа група при целодневна организация в неучебно време

2. Втора възрастова група:

- 2.1. Втора група- Буря
- 2.2. Втора група- Дружба

- 2.3. Дневен режим на втора група при целодневна организация в учебно време
- 2.4. Дневен режим на втора група при целодневна организация в неучебно време
- 3. Трета възрастова група:
 - 3.1. Трета група- Буря
 - 3.2. Трета група- Дружба
 - 3.3. Дневен режим на трета група при целодневна организация в учебно време
 - 3.4. Дневен режим на трета група при целодневна организация в неучебно време
- 4. Четвърта ПГ възрастова група:
 - 4.1. Четвърта ПГ група- Буря
 - 4.2. Четвърта ПГ група- Дружба
 - 4.3. Дневен режим на четвърта група при целодневна организация в учебно време
 - 4.4. Дневен режим на четвърта група при целодневна организация в неучебно време

V. МЕХАНИЗЪМ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ. ФОРМИ НА СЪТРУДНИЧЕСТВО.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно чл. 70, ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование процесът на предучилищното образование е подчинен на прилагане на програмна система като част от стратегията за развитие на учебното заведение, което извършва задължително предучилищно образование, и което съответства на изискванията на Държавния образователен стандарт за предучилищно образование.

Програмната система е цялостна концепция за развитието на децата с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел.

Програмната система е неотменна част от стратегията за развитие на ДГ № 22 “Звънче“ за периода 2020-2024 г. и реализира част от подцелите и дейностите на ценността на детската градина, и глобалната цел при осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености и гарантираща цялостното развитие на детето, както и възможности за опазване на физическото и психическото му здраве. /чл.29 от Наредба №5/ 03.06.2016 г./

Предучилищното образование, като част от организираната социално-педагогическа система, е необходимо да отговори на новите изисквания, пред които е поставено обществото ни.

В единоредствие със семейството трябва да се полагат основите на цялостното развитие на личността, като се изгражда от ранна възраст готовност за желана промяна, умения за проява на собствен избор, на критично мислене и се осигури приемственост в подготовката за училище, гарантираща развитие на индивидуално-творческите способности и равен старт на всички деца.

Усилията на педагозите са насочени към собствен избор на подходи, ориентирани към развитието на детето, осигуряващи поставянето му в център на образователно-възпитателния процес, водещ до утвърждаване на детската значимост и достойнство.

Програмните системи за предучилищно образование са документи които определят и конкретизират учебното съдържание, изразено в придобиване на съвкупност от компетентности- знания, умения и отношения необходими за успешното преминаване на детето към училищното обучение. Компетентностите са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователните направления: Български език и литература, Математика, Околен свят, Изобразително изкуство, Музика, Конструирание и технологии, Физическа култура. Процесът на предучилищното образование е подчинен на прилагането на програмна система като част от стратегията за развитие на ДГ. Програмната система е цялостна концепция за развитието на децата в ДГ № 22 с включени в нея подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща, глобална цел.

В европейското модерно образование се дава превес не само на образованието, а и на интелигентността (емоционална и социална), това са два социо- психокulturни феномена с актуална жизнена необходимост и първостепенна социална значимост във времето и пространството, които са тясно интегрално свързани и взаимно зависими един от друг. Не можем да очакваме познавателна мотивация от съвременното, преситено с информация дете без неговото активно участие в дейността и чрез стимулиране на неговата интелигентност.

На европейско равнище са определени осем ключови компетенции, които представляват комбинация от знания, умения и нагласи, които са от решаващо значение за личностното израстване:

- комуникация на роден език;
- комуникация на чужди езици;

- математическа компетентност и основни познания в областта на природните науки и технологиите;
- дигитална компетентност (информационни и комуникационни технологии);
- умения за учене;
- социални и граждански компетентности;
- инициативност и предприемачески умения;
- компетентности в областта на културата и на творческите изяви;

Тези маркери са и в основата на Програмата за възпитание и обучение на децата в тази детска градина.

Детската градина в съвременните условия трябва да бъде дом за детето с неговите потребности, интереси, проблеми, успехи и постижения, място където то може да се развива пълноценно, подпомагано от специално подготвени хора .

В условията на пазарна икономика макро средата на развитие на детската градина се променя съществено. Това налага всяко детско заведение да се стреми да наложи свой собствен образ, своя собствена специфична система на образование и стремеж от въвеждане на нови педагогически похвати, методи и технологии.

ДГ № 22 формира своя уникален „ модел” за предучилищно възпитание и обучение в Програмна система **„Различни, но заедно”** , търсейки хармония между следните компоненти:

А/ Да създава условия за придобиване на компетентностите по всяко едно от образователните направления;

Б/ Да отчита спецификата на ДГ № 22, на групите и екипа като цяло;

В/ Да съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата;

Програмната система **„Различни, но заедно”** се основава на принципите и насоките на ЗПУО от 01.08.2016 г., Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, приоритет на МОН за предучилищното и училищното образование, Национална стратегия за развитие на образованието 2014-2020г., стратегията на ДГ № 22 /за периода 2020-2024г./ и спецификата на детската градина.

Програмната система **„Различни, но заедно”** е ориентирана към децата и е базата която осигурява играта, ученето и другите интерактивни дейности, за да се насърчава тяхното физическо, социално, морално, емоционално и познавателно, творческо и естетическо развитие, както и благополучието им в безопасна, стимулираща и грижовна среда.

Програмната система **„Различни, но заедно”** се основава на разбирането, че децата се развиват в рамките на взаимодействието между семейството, институцията на детската градина, училището, общността и обществото като цяло. Овладяването на посочената взаимосвързаност е в центъра на визията за детската градина, а програмната система осигурява съблюдаването на основните водещи ценности на детската градина – здраве и оптимални условия за развитие на децата. Така се отговаря на разбирането за предучилищната възраст като интензивен период за интегрирано личностно развитие, на доминираща пластичност на психиката и създаване на собствен опит.

Настоящата програмна система представя основните приоритети, които се разгръщат в съвременен план, като фокус за основополагащите представи и закономерности на педагогическото взаимодействие. Ранното формиране на мотиви за учене, гарантира трайно положително отношение към тази дейност и поставя солидна основа на мотивацията за учене през целия живот. Това е от особено значение за децата, които

живеят в среда, в която образованието не се приема за ценност и необходимо условие за развитие.

Фундаменталните принципи на програмната система са следните:

- **Зачитане на правата на децата**, тяхното многообразие и индивидуалност, справедливост в отношенията и социално включване за оптимално развитие чрез игра, учене и други подходящи дейности.
- **Толерантност** – изграждане на умения у децата за приемане на различията между тях по пол, етнос, майчин език, физическо и здравословно състояние, за положително оценяване и съпричастност към постиженията и успехите на другите деца.
- **Адаптивност** – възпитанието и подготовката на децата в различните детски групи, поставят основите за учене през целия активен живот, създаване на опит за адаптивно и приемливо поведение от гледна точка на социалните и морални норми на обществото.
- **Партньорство със семействата и общностите**, за да се отговори на нуждите на деца, да се споделят опит и перспективи и за да се реализира един непрекъснат процес на съвместно изграждане между много различни, но заинтересовани страни.
- **Достъпност** – играта е едно от средствата за възпитание, социализация и подготовка на децата. Тя се основава на техните естествените интереси, любопитство и жизнерадост, но непринудено е свързана и преплитаща се с ученето и други интерактивни дейности.
- **Активност** – дейностите на децата в детската градина мотивират и поощряват комуникацията, творческото мислене, изследването и проучването при решаване задачи в зоната на тяхното близко развитие, споделяне на знания с другите.
- **Спонтанност и инициативност** – ситуациите са формата, в която най-добре се интегрират игра, обучение и други дейности в различни контексти, разширява се разбирането на децата, формират се умения и привички, влиза се най-разнообразни отношения, възпитават се качества и положителни личностни черти.
- **Системност и допълняемост** – детската градина осигурява възможности не само за игра, а и за целенасочено, смислено и релевантно учене, за себеизразяване и самостоятелно откритие в най-различни области – в музиката, изобразителното изкуство, драматизациите, езиковите дейности, както и в съвместни дейности с връстниците. В допълнение, различните културни и езикови реалности на децата допринасят за вариации в начините, по които те се развиват и демонстрират своите знания и умения.
- **Проследяемост** – оценяването на напредъка на децата се извършва чрез събиране на наблюдаеми доказателства за това, което те знаят, казват и правят съобразно очакваните резултати (учителката на групата в конкретните условия и специфика определя средствата и методите за оценяване).
- **Творчество и креативност** – програмната система се реализира от учителите за индивидуалното развитие на потенциала на всяко дете в контекста на взаимодействия, основани на доверие, уважение и положително отношение. Те подпомагат децата да постигнат пълния си потенциал в контекста на взаимодействия (с възрастни и с други деца), основани на доверие, уважение и положително отношение.

В съответствие с разпоредбите на чл.29, ал.4 от Наредба № 5 от 03.06.2016г.за предучилищно образование в програмната система на ДГ № 22, „Различни , но заедно” включва :

I. Подходи и форми на педагогическо взаимодействие.

II. Разпределение на основните формите на педагогическо взаимодействие по образователни направления.

III. Разпределение за всяка възрастова група.

IV. Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

II. ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ:

1.Подходи на педагогическо взаимодействие:

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите от Наредба №5, детската градина осигурява игрова дейност във всички видове организация на предучилищното образование през учебното и неучебното време. Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основни и в допълнителни форми. Педагогическата ситуация е основна форма на педагогическо взаимодействие. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие са дейности, които се организират от учителя на групата извън педагогическите ситуации съобразно потребностите и интересите на децата. В неучебното време се провеждат само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Като ключови за постигането на глобалната цел посочена в стратегията на ДГ № 22 **Изграждане на иновационна образователна среда за достъп и равен шанс за предучилищно възпитание на всички деца** се очертават следните подходи на педагогическо взаимодействие обединени на синергичен принцип:

1.1.Синергетичен подход:

Подбуждане към знание, сътрудничество със самия себе си и с другите хора около теб, обща енергия да се прави нещо. Синергетиката може да бъде определена като наука за самоорганизацията.

Новото, което търсим в програмната система прилагайки синергичният подход е резултатът от подготовката на детето за училище, изразен в умението му да се самоорганизира, комуникира и държи безопасно в средата. Подготовката на детето за училище, грамотността и социализацията на детето са приоритети на съвременното предучилищно образование. Тази подготовка ние я пречупваме през призмата на новите изисквания на евроинтеграцията и световното образование. Формирането на т.н. „Питащо общество“, което се създава още в детска възраст и обслужва гражданското поведение на личността без което е немислимо съществуването на гражданско общество. Подготовката на детето за училище се свързва основно с усвояването на знания за обекти и явления в околната среда и способности за взаимодействие с нея. Натрупаният от детето социален опит му позволява по плавна да премине към новата водеща дейност с ново съдържание и мотиви. Така представен процесът в ДГ подготвящ децата за училище е синергетичен както по своя произход, така и по съдържание.

В процеса на самоорганизация се разрушават стари и се установяват нови структури, имащи нови свойства. Така синергичният подход най-добре се открива и прилага в ролята на играта, която подготвя усвояването на учебната дейност, трудовата дейност и е водеща за този възрастов период на детето.

Синергичният подход е водещ при формирането на комуникативните умения на децата: умението им да водят диалог, да съставят разказ, да задават и да отговарят на въпроси. Възпитаването на комуникативни умения у децата от ранна възраст е важно за развитието на уменията за водене на дебат и отстояване на определена теза в училищна

възраст, което пък от своя страна е предпоставка за формирането у децата от ранна възраст на гражданско и европейско поведение.

Синергетичният подход осигурява формирането на безопасно поведение при взаимодействието с околната среда и изграждане на положително отношение към природата и чуждата собственост.

Синергетичният подход постановява създаването на умения у децата за съвместна дейност в системите „възрастен – дете,, и „ дете – дете,, .

Посредством синергетиката детето придобива: нагласи за самоорганизация, нагласи за сътрудничество и комуникативни умения, нагласи за саморазвитие и самоконтрол, умения за работа в екип, екологично поведение, умения за вземане на решения, гражданско поведение, и не на последно място отговорно отношение към ученето и мотивация за учене през целия живот.

Ето защо приложението на синергетичният подход е ключово за изпълнението на главната цел на Програмната система на ДГ № 22 „Различни, но заедно“.

1.2.Рефлексивен и ценностно-ориентиран подход:

Приложението на този подход цели развитие на самооценка, саморегулация или самоконтрол при решаването на игрови, практически и познавателни задачи. Избират се технологиите според мултикултурният профил и маркерите на средата. Той е допълващ синергетичният подход.

Четири аспекта на рефлексията (интелектуален, комуникативен, личностен и кооперативен) отговарят на четирите равнища на ситуацията, като основна форма на педагогическо взаимодействие с деца в предучилищна възраст.

Рефлексивният анализ на собствената личност може да протича твърде болезнено за детето, независимо дали самооценката е реалистична или нереалистична.

Поради повишената самокритичност и склонността да преувеличават недостатъците си децата може да проявят негативно отношение към своята личност, да преживяват такива състояния на гняв, страх, неудовлетвореност, че изграждането на “Аз-концепцията” да бъде неравномерно и неустойчиво.

За позитивна и устойчива “Аз-концепция” е необходимо психичната енергия на личността да се насочи към неутрализация на психичното напрежение и към саморазкриване на нови потенциални възможности, което стои в основата на нашата програмна система.

В този възрастов период най-силна е потребността от общуване с връстници. Търсенето на собственото “Аз” се осъществява чрез саморазкриване на чувства, чрез обмяна на мисли предимно с връстниците, чрез включване в разнообразни дейности предлагани в основни или допълнителни форми на взаимодействие.

1.3. Екипен подход:

Това е доказал се във времето подход в социалната, възпитателната и работа с определена група от деца и възрастни. Този подход е включен в програмната система след анализ на социума ползващ услугите на детското заведение. В ДГ № 22 няма деца, които живеят в семейства в неравностойно положение, където рискът от отпадане от системата на образованието и нередовното посещение на детско заведение е реален, но продължават да съществуват проблеми с емоционално negliжиране или материално презадоволяване на децата и липсата на интерес за тяхното индивидуално развитие. Всичко това ни насочи към избора на този подход при структурирането и разпределението на формите на пед. взаимодействие с акцент върху социализацията и ограмотяването на определена група деца. В програмната система „Различни, но заедно“

мотивиране избора си като сме се водили от някои „маркери,, за политиката на конкретният тип детска градина, а именно :

- Демографски /застаряващо население и намаляване на общия брой деца новоприети в ДГ живеещи в района на детското заведение /
- Етническо многообразие /в ДГ са приети и посещават деца от различен етнос /
- Езиков /ДГ децата са монолингви и билингви /
- Икономически /увеличава се броя на активно заетите и работещи родители извън града или извън страната, като за отлеждането на децата се грижат възрастните членове на семейството/.

За реализирането на подхода /самопрезентиране , самопредставяне и самоопределение/ включваме детето в различни ситуативни дейности, в които има право на избор и възможност за обективна подкрепа. Дейности в които преобладава играта във всичките и форми.

Тук отчитаме, че важно условие за успешно самопредставяне е стилът на взаимодействие на родителите с детето- участие в съвместни дейности, отделяне на внимание, стимулиране на интересите, осигуряване на осъзнат избор при съвместни дейности.

Друго условие е развиваща и подкрепяща, стимулираща среда за детето. Тази среда се разделя на:

- ✓ Външна- архитектура на ДГ, оборудване на занималните, дидактически материали, познавателни книжки и помагала и др.
- ✓ Вътрешна среда-включваща създаването на познавателна мотивация, способност за себеутвърждаване и др.

1.4. Компетентностен подход :

В съвременния бързо променящ се и все по-сложен свят творчеството, способността да се мисли разностранно, комплексните умения и приспособимостта са по-ценени от обема от знания. В глобалния свърхинформиран свят са актуални умения, които помагат на хората да вземат информирани решения, да решават проблеми, да мислят критично и креативно, да общуват ефективно, да изграждат здравословни отношения, да са съпричастни с другите, да се справят с трудностите и да управляват живота си по здравословен и продуктивен начин.

Този подход акцентира върху качеството на възпитателно – образователния процес, като разглежда не количеството информация придобита от детето, а нейното качество- способностите на детето. Чрез прилагането на този подход като резултат от педагогическия процес са формираните ключови компетенции, които в края на предучилищна възраст са: технологични, информационни, социално– комуникативни. Подхода се реализира чрез непрекъсната обратна връзка: учител – дете – родител, диагностични упражнения и планирани процедури.

1.5. Дизайн мислене:

Това е новаторски подход за формиране на умения у децата, за генериране и създаване на идеи и креативно решаване на проблеми. Дизайн мисленето е творчески процес, който позволява на педагогическите специалисти да изградят образователна среда, която най-много отговаря на потребностите на децата, за да повишат тяхната мотивация и постижения, за да формират у тях онези умения и качества, които ще са им необходими за успешна реализация в бъдеще: високо чувство на емпатия, силна мотивация, работа в екип, ориентираност към търсене на повече от едно решение, желание за експериментиране и увереност.

Дизайн мисленето е широкопектърна методология и радикален подход към иновациите, който поставя в центъра си потребителските опит и преживяване. То може да бъде

дефинирано като комбинация от **емпатия** към човека и контекста на проблема, **креативен творчески подход** при търсенето на идеи и **рационалност** при анализа и подбора на решения. При дизайн мисленето децата се учат да откриват света през най-различни теми, да имат увереност да творят и да създават в постоянно променяща се среда, да се справят с проблеми, като използват адаптирани за тяхната възраст инструменти и техники, да са отворени към новото, различното и непознатото.

Обобщавайки същностните характеристики на подходите , целта пред ДГ № 22 „Звънче“ е да се ориентира към проектно базирано образование , свързано с дизайн мислене и иновации в предучилищното образование.

Проектно базираното обучение в детското заведение ще бъде основано на следните няколко елемента:

- Ролеви игри
- Разиграване на реални сценарии
- Смесване на жанрове за четене
- Подходящо оценяване
- Опит от реалния свят, внесен в групата
- Обучение за овладяване на различни умения
- Ситуации които изискват изследване и разбиране на множество теми и области от материала- интегриране на информация
- Сътрудничество
- Разнообразни методи на комуникация („писане“, обсъждане, визуализация, презентиране , **включване на семейството като съекипник** и т.н.)

2. Форми на педагогическо взаимодействие и тяхното разпределение:

В Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование са посочени основната и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие. Формите на педагогическото взаимодействие се организират в съответствие с прилаганата в ДГ № 22 програмна система „Различни, но заедно“, при зачитане на потребностите и интересите на децата.

2.1. Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само в учебно време и осигуряват постигането на компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за Предучилищно образование. Ситуацията в детската градина е събитие или поредица от събития, преминаващи в рамките на определено време и на различните видове взаимодействия на децата с детските учители, между самите тях, с игровите и обучителни ресурси, съотнесени с темата в определено образователно направление, нейните конкретни цели и очаквани резултати. Тя е основна комплексна единица на процеса на възпитание и подготовка на децата в детската градина със статус на водеща педагогическа форма, която организира, конструира и изразява този процес.

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15 до 20 минути за първа и втора група и от 20 до 30 минути за трета и четвърта група. Учителят организира педагогическото взаимодействие с децата, като самостоятелно подбира подходящи педагогически технологии (игрови, обучаващи и възпитаващи) в зависимост от специфичните характеристика на детската група и конкретната тема. Поддръждането на педагогическите ситуации в седмичната програма се осъществява от учителите и при съобразяване с изискванията за:

- балансирано разпределение и редуване на статични и динамични форми на педагогически взаимодействие;
- последователност, която осигурява оптимална активност и опазване на здравето на децата;
- динамично и гъвкаво редуване и интегриране на основните форми на педагогическо взаимодействие с допълнителни такива;
- ежедневен престой и игри на открито;
- гарантиране на възможности за участие на всички деца в основните форми на педагогическото взаимодействие;

Основни форми на педагогическо взаимодействие включени в Програмна система „Различни, но заедно“ прилагана в ДГ № 22 при целодневна форма на организация се провеждат по образователни направления и ядра:

• **Български език и литература**- Съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра:

- Свързана реч
- Речник
- Граматически правилна реч
- Звукова култура
- Възприемане на литературно произведение
- Пресъздаване на литературно произведение

• **Математика**- Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в пет образователни ядра:

- Количествени отношения
- Измерване
- Пространствени отношения
- Времеви отношения
- Геометрични фигури и форми

• **Околен свят**- Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра:

- Самоутвърждаване и общуване с околните
- Социална и здравословна среда
- Светът на природата и неговото опазване
- Културни и национални ценности

• **Изобразително изкуство**- Чрез организираната и системна работа по образователното направление децата развиват своите познавателни и изобразителни умения в три основни ядра:

- Художествено възприемане
- Изобразителни материали и техники
- Изобразително творчество

• **Музика**- Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра:

- Възприемане
- Възпроизвеждане
- Музика и игра
- Елементи на музикалната изразност

• **Конструиране и технологии**- Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра:

- Конструиране и моделиране
- Обработване на материали, съединяване и свързване
- Грижи и инициативност

- Техника
- **Физическа култура**- Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра:

- Естествено приложна двигателна дейност
- Спортно-подготвителна двигателна дейност
- Физическа дееспособност
- Игрова двигателна дейност

2.2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителя и са свързани с цялостната организация на деня в детската група. Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от определените в държавния образователен стандарт за предучилищно образование, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване живота на детето. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации, както в учебно така и в неучебно време. В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето.

Допълнителните форми може да не се отразяват задължително в седмичното планиране на групата. Те целят да провокират развитието на детето и творчеството в работата на учителя.

Допълнителни форми по образователни направления използвани от всички групи в Програмната система на ДГ № 22 „**Различни, но заедно**“ включват:

➤ **Български език и литература:**

Овладяването на езика и развитието на речта се свързват с възможностите на децата да обогатят своята устна реч, да усвоят значението на думите в най-различни житейски и практически ситуации. Подходящи допълнителни форми в контекста на горепосоченото са следните: наблюдение на открито, разходка, екскурзия, посещение на детски театрални представления, посещения на музеи, картинни галерии, библиотеки, публично четене на детски литературни произведения и др. културни мероприятия предполагащи комуникация, усвояване на правилни говорни умения и социален опит, работа по проект „Активно приобщаване в системата на предучилищно образование“

За практическото овладяване на езика /особено за децата билигви/ в програмната система „**Различни, но заедно**“ като препоръчителни допълнителни форми се явяват: слушането на литературни произведения, гледането и слушането на детски приказки чрез съвременни техники и технологии, театрализираната игра, настолен куклен театър, участие в празници, концерти, музикални пиеси, съвместна дейност между учители и родители целяща оказване на практическа помощ за усъвършенстване на комуникационните умения у децата.

Овладяването на българският език е в основата за подготвянето на учебно познавателните умения за обучение в първи клас. Като допълнителни форми тук по своя преценка след обективен анализ на нивото на детската група като цяло и на всяко дете поотделно учителят използва: дидактичната и автодидактичната игра, софтуерен продукт на издателство „Изкуства“ за допълнително усъвършенстване на компетентностите определени в ДОС за предучилищното образование, работата по мини проекти където се търси и съдействието на семейството.

➤ **Математика:**

Спецификата на предучилищната математическа подготовка е в това, че съдържанието ѝ трябва да осигури формиране на елементарни представи за основни математически понятия, които се изучават по-късно в училище. От друга страна, математическото обучение стимулира общата познавателна дейност и развива умствените способности на детето, които са основа за интелектуалното му развитие. Важното е не натрупването на знания, а овладяване на умения за прилагането им. За да се развият умствените способности на детето, то трябва да бъде научено да отделя основните съществени параметри на обекта и неговите отношения.

Подходящите допълнителни форми за педагогическо взаимодействие по математика са: дидактични игри и упражнения, организирани по сюжети от всекидневни битови ситуации; свободни беседи; наблюдения, дидактични, музикални и подвижни игри; самостоятелна работа с дидактични материали, автодидактични игри (картинно лото за цветовете, домино за формата, игри за сортиране, чифтни карти, математически въртележки, пзели, дидактични таблети, ползване на математически софтуер и др.).

➤ **Околен свят:**

Допълнителни форми за гарантирането на принципите за структурирането на опита в околния свят (емпирично-ситуативен, компетентностно-ориентиран, рефлексивно-ценностен) За тази възраст се предвиждат детски енциклопедии, интерактивни ресурси и мултимедийни технологии за игрово взаимодействие в индивидуален и групов план, които са част от образователното осигуряване на институцията и игрово-образователното пространство в нея. Организационно взаимодействието се разгръща в допълнителни форми, които се съпътстват от емпиричния опит на детето в ежедневието при опознаването на околната среда: наблюдение, елементарни опити, нагледно моделиране, предметни, дидактични, театрализирани, мултимедийни игри, демонстрация на видеоматериали, картини, детски енциклопедии; разказ, беседа, четене на художествени произведения.

➤ **Изобразително изкуство:**

Образователното направление „Изобразително изкуство“ е насочено към формиране на представи, умения и отношения, свързани с предмети и явления от действителността. Развиват се както общи, така и специфични възприятия и умения на децата, свързани с пресъздаване на по-опростени обекти от нея. Обучението е тясно свързано с познавателната и изобразително-творческата дейност на децата. Започва формиране на представи за видове и жанрове в изобразителното изкуство – илюстрация, пейзаж, натюрморт и др. Децата започват да различават основни изобразителни материали и техники. Много от дейностите по изобразително изкуство могат да бъдат пренасяни в други образователни направления като допълнителни форми на взаимодействие например: разглеждане и подреждане на цветя, плодове, репродукции, разглеждане на изображения на домашен любимец, апликиране на къщи, посещения на галерии и др.

➤ **Музика:**

Основната най-важна цел на музикалното възпитание в детската градина е преди всичко възпитанието на децата посредством музикалното изкуство и заниманията с него. В процеса на системно общуване с музиката децата обогатяват представите си и за многообразието на живота; започват да осмислят колкото е възможно по-естествено редица общочовешки добродетели и ценности. Най-важната задача на педагога е да активизира и развива системно и постоянно не някакви уникални умения за възпроизвеждане на факти и акорди, а освободеното от задръжки фантазно мислене на децата. Мислене, което особено в детската възраст се свързва с развитие на

въображението. В тази група следва да се има предвид, че посочените очаквани резултати към съответните ядра са ключови, най-съществени и водещи за децата и не изчерпват множеството подходи и форми на работа, които се прилагат с успех в детската градина.

Работата по образователно ядро музика следва да се третира не само и дори не толкова като форма за музикално възпитание. Необходимо е вниманието да се насочва и върху подходи и дейности, които излизат от тесните професионални музикално образователни рамки – за да отпрати детското внимание и мислене към някои особено важни в наше време сфери от гражданското, общоестетическото, социалното и нравственото възпитание.

➤ **Конструиране и технологии:**

Важен акцент в програмата са представите и уменията, свързани с познаването и обработването на материалите, предимно хартия, картон, текстилни влакна и подходящи природни материали.

Предложени са възможности за началното развитие на инициативността и предприемчивостта и дигиталната компетентност, като се формира стремеж у детето да довършва започнатото, да приема сътрудничество и да усвои първите знания за информационните и комуникационни технологии.

Препоръчва се, където е възможно и включването на мултимедия за представяне на модели, изделия и отделни технологии за тяхното изработване.

Поставя се начало за формиране на позитивно, безопасно и разумно поведение към техниката и технологиите, с които се среща детето в света около себе си.

Като допълнителна форма се предвижда организирано събиране на природни материали в детската градина, които да се използват в бъдеща конструктивно-техническа дейност. Изработване на макети по математика, околени свят и други образователни направления. Като допълнителна форма се явява и последователното усвояване културата на поведение и хранене в детската градина.

По възможност може да бъде организирано разделно събиране на отпадъци и природни материали в детската градина, които да се използват за бъдеща конструктивно-техническа дейност. Важен акцент в работата са инструктажите за безопасността на работа с материалите и инструментите.

Дейностите за обучението в инициативност и предприемчивост са насочени към по-висока активност на детето при предлагане и аргументиране на идеи и варианти за решения, сътрудничество в рамките на групата както и участие в планирането и организирането на съвместни прояви като състезания, празници и др.

Важно е в повечето от дейностите децата да са удовлетворени от свършената работа и да се стремят към самоутвърждаване.

➤ **Физическа култура:**

Допълнителни форми са допълнителните игри в между-режимните моменти и в следобедния режим, насочени към развитие на спортно-познавателните компетентности и значението на спорта и туризма, физическата дееспособност и двигателната активност за здравето и успешната реализация на детето.

Всекидневна задължителна допълнителна форма на физическо възпитание с подчертан оздравителен ефект е утринната гимнастика, включваща дихателни и изправителни упражнения, различни видове ходене, бягане със средна продължителност, общо-развиващи упражнения и подвижни игри.

Допълнителни форми за физическо възпитание са допълнителни подвижни и спортно-подготвителни игри, спортни празници и едnodневни екскурзии.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират съобразно интересите и потребностите на децата и като цяло протичат под формата на различни игри:

- Подвижни игри
- Ролеви игри
- Дидактични игри
- Шафетни игри
- Състезателни игри
- Драматизации
- Анимация
- Разходки и игри на открито
- Празници и развлечения
- Занимания по интереси
- Изложби
- Посещения на развлекателно културни мероприятия – театър , изложби , музеи

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОСНОВНИ ФОРМИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ :

Предучилищното образование се организира в учебни години. Учебното време в учебната година в предучилищното образование започва на 15 септември и завършва на 31 май на следващата календарна година. Учебното време се организира в учебни седмици и в учебни дни. Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съвпада с работната седмица. Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

План на седмично разпределение на основни форми по образователни направления при целодневна организация с диференциране по възрастови групи

Възрастова група Направление	3-4 годишни		4-5 годишни		5-6 годишни Задължителна подготовка		6-7 годишни Задължителна подготовка	
	Сграда Дружба Основни първа	Сграда Буря Основни първа	Сграда Дружба Основни втора	Сграда Буря Основни втора	Сграда Дружба Основни трета	Сграда Буря Основни трета	Сграда Дружба Основни четвърта	Сграда Буря Основни ПГ група Вълчева Стоянова
Бълг. език и литература	1	1	2	2	2	2	3	3
Околен свят	1	1	2	2	2	2	2	2
Математика	1	1	1	1	2	2	3	3
Конструиране и технологии	1	1	1	1	2	2	2	2
Изобразител. изкуство	2	2	2	2	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2	2	2	2	2

Физическа култура	3	3	3	3	3	3	3	3
Общ брой за основни форми	11	11	13	13	15	15	17	17
Общ брой за вида ситуации	Основни-11 Допълнителни-19	Основни-11 Допълнителни-19	Основни-13 Допълнителни-17	Основни-13 Допълнителни-17	Основни-15 Допълнителни-15	Основни-15 Допълнителни-15	Основни-17 Допълнителни-13	Основни-17 Допълнителни-13

Съгласно Наредбата за приобщаващо образование от 27.10.2017г и Наредба № 6 от 11.08.2016г за усвояване на български книжовен език се допускат до два допълнителни модула по български език в групите на детска градина съгласно указанията на проект „ Активно приобщаване в системата на предучилищно образование „ продължен по проект „ Равен достъп до образование в условията на кризи“ до 30.11.2023г.

IV. СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ:

1. ПЪРВА ГРУПА /3-4/ ГОДИШНИ ДЕЦА

1.1. СГРАДА БУРЯ

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Български език и литература	Математика	Музика	Изобразително изкуство
Физическа култура	Изобразително изкуство	Конструирание и технологии	Физическа култура	Физическа култура
	Музика			

1.2. СГРАДА ДРУЖБА

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Български език и литература	Математика	Изобразително изкуство	Изобразително изкуство
Музика	Изобразително изкуство	Музика	Физическа култура	Физическа култура
Физическа култура				

**1.3. ДНЕВЕН РЕЖИМ НА ПЪРВА ГРУПА
ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В УЧЕБНО ВРЕМЕ
от 15.09. г. до 31.05 .**

Часови интервал:	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:
7.00 – 8.30	Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9.15	Закуска
9.15 – 10.00	Педагогически ситуации
10.00 – 10.30	Подкрепителна закуска
10.30– 12.00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12.00 – 13.00	Обяд
13.00 – 15.00	Следобеден сън
15.00 – 15.45	Подкрепителна закуска
15.45 – 18.30	Дейности по избор на детето; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: Така посоченият дневен режим за първа възрастова група е примерен и е съобразен с целодневната организация на ДГ № 22 „Звънче“ по време на учебната година от 15.09. до 31.05. При обективни промени касаещи режима на работа на детското заведение, промени по субективни причини свързани с учителите, с децата и /или др., този режим може да търпи промени.

**1.4. ДНЕВЕН РЕЖИМ НА ПЪРВА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ
от 01.06. до 14.09**

Часови интервал:	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:
7.00 – 8.30	Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9.15	Закуска
9.15 – 10.00	Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
10.00 – 10.30	Подкрепителна закуска
10.30– 12.00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12.00 – 13.00	Обяд

13.00 – 15.00	Следобеден сън
15.00 – 15.45	Подкрепителна закуска
15.45 – 18.30	Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: В неучебно време учителят по свой избор и в зависимост от интересите на децата планира и провежда само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Така посоченият режим е примерен и също може да варира, като се запазят основните акценти в него: приема на децата, храненето и изпращането.

2. ВТОРА ГРУПА /4-5/ ГОДИШНИ ДЕЦА

2.1. СГРАДА БУРЯ

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Български език и литература	Околен свят	Математика	Български език и литература	Околен свят
Физическа култура	Музика	Музика	Конструиране и технологии	
	Изобразително изкуство	Физическа култура	Физическа култура	Изобразително изкуство

2.2. СГРАДА ДРУЖБА

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Български език и литература	Околен свят	Български език и литература	Конструиране и технологии
Музика	Изобразително изкуство	Математика	Изобразително изкуство	
	Физическа култура	Музика	Физическа култура	Физическа култура

**2.3. ДНЕВЕН РЕЖИМ НА ВТОРА ГРУПА
ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В УЧЕБНО ВРЕМЕ
от 15.09. до 31.05**

Часови интервал:	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:
7.30– 8.30	Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9.15	Закуска
9.15 – 10.00	Педагогически ситуации
10.00 – 10.30	Подкрепителна закуска
10.30– 12.00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12.00 – 13.00	Обяд
13.00 – 15.00	Следобеден сън
15.00 – 15.45	Подкрепителна закуска
15.45 – 18.30	Дейности по избор на детето; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: Така посоченият дневен режим за втора възрастова група е примерен и е съобразен с целодневната организация на ДГ № 22 „Звънче“ по време на учебната година от 15.09.. до 31.05.. При обективни промени касаещи режима на работа на детското заведение, промени по субективни причини свързани с учителите, с децата и /или др., този режим може да търпи промени.

**2.4. ДНЕВЕН РЕЖИМ НА ВТОРА ГРУПА
ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ
от 01.06. до 14.09.**

Часови интервал:	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:
7.30 – 8.30	Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9.15	Закуска
9.15 – 10.00	Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
10.00 – 10.30	Подкрепителна закуска
10.30– 12.00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12.00 – 13.00	Обяд
13.00 – 15.00	Следобеден сън

15.00 – 15.45	Подкрепителна закуска
15.45 – 18.30	Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: В неучебно време учителят по свой избор и в зависимост от интересите на децата планира и провежда само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Така посоченият режим е примерен и също може да варира, като се запазят основните акценти в него: приема на децата, храненето и изпращането.

3. ТРЕТА ГРУПА /5-6/ ГОДИШНИ ДЕЦА

3.1. СГРАДА БУРЯ

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Български език и литература	Околен свят	Български език и литература	Математика
Математика	Конструиране и технологии	Изобразително изкуство	Изобразително изкуство	Конструиране и технологии
Физическа култура	Музика	Физическа култура	Музика	Физическа култура

3.2. СГРАДА ДРУЖБА

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Български език и литература	Математика	Околен свят	Български език и литература
Математика	Конструиране и технологии	Изобразително изкуство	Изобразително изкуство	Конструиране и технологии
Музика	Физическа култура	Физическа култура	Физическа култура	Музика

3.3. ДНЕВЕН РЕЖИМ НА ТРЕТА ГРУПА ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В УЧЕБНО ВРЕМЕ от 15.09. до 31.05.

Часови интервал:	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:
7.30 – 8.30	Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9.00	Закуска
9.00 – 10.00	Педагогически ситуации
10.00 – 10.30	Подкрепителна закуска
10.30 – 12.00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12.00 – 13.00	Обяд
13.00 – 15.00	Следобеден сън
15.00 – 15.30	Подкрепителна закуска
15.30 – 16.30	Педагогически ситуации
16.30 – 18.30	Дейности по избор на детето; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: Така посоченият дневен режим за трета възрастова група е примерен и е съобразен с целодневната организация на ДГ № 22 „Звънче“ по време на учебната година от 15.09. до 31.05. При обективни промени касаещи режима на работа на детското заведение, промени по субективни причини свързани с учителите, с децата и /или др., този режим може да търпи промени.

3.4. ДНЕВЕН РЕЖИМ НА ТРЕТА ГРУПА ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ от 01.06. до 14.09.

Часови интервал:	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:
7.30 – 8.30	Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9.00	Закуска
9.00 – 10.00	Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
10.00 – 10.30	Подкрепителна закуска
10.30 – 12.00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12.00 – 13.00	Обяд
13.00 – 15.00	Следобеден сън

15.00 – 15.30	Подкрепителна закуска
15.30 – 18.30	Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: В неучебно време учителят по свой избор и в зависимост от интересите на децата планира и провежда само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Така посоченият режим е примерен и също може да варира, като се запазят основните акценти в него: приема на децата, храненето и изпращането.

4. ЧЕТВЪРТА ПГ ГРУПА /6-7/ ГОДИШНИ ДЕЦА

4.1. СГРАДА БУРЯ

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Математика	Математика	Околен свят	Български език и литература
Музика	Конструиране и технологии	Български език и литература	Български език и литература	Изобразително изкуство
Математика	Изобразително изкуство	Музика	Конструиране и технологии	Физическа култура
Физическа култура	Математика	Физическа култура		

4.2. СГРАДА ДРУЖБА – Четвърта самостоятелна

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Български език и литература	Български език и литература	Околен свят	Конструиране и технологии
Музика	Изобразително изкуство	Музика	Български език и литература	Математика
Математика	Физическа култура	Математика	Изобразително изкуство	Физическа култура
Физическа култура		Конструиране и технологии		

4.3 СГРАДА ДРУЖБА – Четвърта сборна

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Български език и литература	Математика	Околен свят	Български език и литература
Музика	Математика	Музика	Конструиране и технологии	Изобразително изкуство
Математика	Конструиране и технологии	Български език и литература	Физическа култура	Физическа култура
Физическа култура		Изобразително изкуство		

4.4. ДНЕВЕН РЕЖИМ В ЧЕТВЪРТА ГРУПА ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В УЧЕБНО ВРЕМЕ от 15.09.2020 г. до 31.05.2021 г.

Часови интервал:	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:
7.30 – 8.30	Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9.00	Закуска
9.00 – 10.00	Педагогически ситуации
10.00 – 10.30	Подкрепителна закуска
10.30– 12.00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12.00 – 13.00	Обяд
13.00 – 15.00	Следобеден сън
15.00 – 15.30	Подкрепителна закуска
15.30 – 16.30	Педагогически ситуации
16.30 – 18.30	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: Така посоченият дневен режим за четвърта възрастова група е примерен и е съобразен с целодневната организация на ДГ № 22 „Звънче“ по време на учебната година от 15.09. до 31.05.. При обективни промени касаещи режима на работа на детското заведение, промени по субективни причини свързани с учителите, с децата и /или др., този режим може да търпи промени.

**4.4. ДНЕВЕН РЕЖИМ ЗА ЧЕТВЪРТА ГРУПА
ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ
от 01.06. до 14.09.**

Часови интервал:	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:
7.30 – 8.30	Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9.00	Закуска
9.00 – 10.00	Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
10.00 – 10.30	Подкрепителна закуска
10.30– 12.00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12.00 – 13.00	Обяд
13.00 – 15.00	Следобеден сън
15.00 – 15.30	Подкрепителна закуска
15.30 – 18.30	Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: В неучебно време учителят по свой избор и в зависимост от интересите на децата планира и провежда само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Така посоченият режим е примерен и също може да варира, като се запазят основните акценти в него: приема на децата, храненето и изпращането.

V. МЕХАНИЗЪМ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

Всеизвестен е изразът, че най-значимо е възпитанието в първите 7 години от живота на човека. Всичко научено и преживяно в този период пуска най-дълбоки корени и остава трайно в съзнанието и поведението на зрелия човек. А това е времето и на семейното възпитание, част от което протича и в предучилищните заведения. Тази е причината за особеното внимание към проблема за семейството и неговото решаващо влияние във формирането на младото поколение.

Семейството има най-голямо влияние върху развитието и възпитанието на децата и родителите са техните първи възпитатели.

Реализацията на актуалната задача за оптимизиране на взаимодействието детска градина – семейство предполага проучване на представите на родители и педагози за себе си и едни за други и на отношението им към формите, методите и средствата на сътрудничество. Наличните частни експериментални проучвания показват, че родителите обикновено са удовлетворени от сътрудничеството с конкретните педагози, отколкото от взаимодействието с детската градина като цяло. Това е така, защото реалните сфери на сътрудничество са свързани със ситуативните поводи относно поведението на детето в рамките на деня (режим, занимания, успехи, проблеми, конфликти с връстниците) и организационните форми (какво да се научи и донесе от

дома, финанси). По този начин формата „поддържане на постоянна и системна връзка” става повече постоянна, отколкото системно-съдържателна.

За да се помага всички действия и отношения в детската градина да бъдат в полза на детето и да не противоречат на ценностната му система, изградена в семейството, е необходима действена връзка между семейството и детската градина. Това предполага съвместни координирани действия на двете институции.

Най-добрият начин за оказване подкрепа на детето и родителите му е разбирането за неповторимата ситуация в семейството и непрекъснатото сътрудничество с него. При наличие на ефективно взаимодействие възрастните – родители и педагози – взаимно и ползотворно се влияят и допълват в изпълнение на своите социални роли и функции, което носи много положителни моменти. Ето и най-важните от тях.

За детето:

- облекчава се адаптацията при прехода от домашна обстановка към условията в детската градина;
- засилва се чувството за сигурност и за емоционален комфорт;
- стимулира се активността и индивидуалната изява;
- компенсира се дефицитът от общуване с работещи родители;
- засилва се мъжкото присъствие в детската градина (татковците)
- обогатява се социалният опит

За родителите:

- разбират по-добре своите деца, сравнявайки ги с връстниците им;
- овладяват конкретни способности за общуване с децата в разнообразни дейности;
- приемат от нова позиция работата на педагога, нараства доверието към него;
- опознават съдържанието на педагогическия процес и на ежедневието в детската градина;
- повишават своята педагогическа компетентност и я пренасят въкъщи;
- разчупват закостенели стереотипи за семейното възпитание;
- обменят информация не само с педагога, но и помежду си;
- добиват по-голямо самочувствие като особено важни възпитатели на своите деца;
- укрепват родителската общност като важна институция...

За педагога:

- използва идеите, знанията и професионалния опит на родителите за обогатяване на живота в групата;
- стимулиран е в търсенето и прилагането на различни стратегии (формални и неформални) за общуване с родители и с техните деца;
- разбира по-добре децата, опознавайки близките им;
- осъществява взаимен обмен на информация с родителите за индивидуалните особености на всяко дете;
- използва непосредствената помощ на родителите в педагогическия процес;
- разчита на съдействието на родителите при възникнали инциденти, проблеми.

Основна функция на програмната система „**Различни , но заедно ,**” е създаването на условия и предпоставки за отговорно участие на семейството в живота на детската градина чрез нова комуникационна стратегия и технологии за сътрудничество с родителите.

Смятаме, че е необходимо в програмната система на детската градина да се отдели темата за приобщаването на детето в нейния по-широк контекст. В съвременния живот темата за приобщаване се превърна в универсална и общочовешка, решаването на която е мяра за хуманизъм и етика на дадено общество. Приобщаването на едно дете и неговите родители в живота на детската общност включва освен децата със СОП и

децата, които се отличават по етнос, култура, непълни семейства, деца отгледани от един родител или от други членове на семейството, или настойници и т.н. Всички тези деца, израснали в различна среда и култура – имат специфични и специални потребности. От друга страна темата за приобщаване трябва да бъде разгледана през различните призми – морална, духовна, етична и образователна.

Ако погледнем нашето общество, то е съчетание от многообразие, не е моделирано, така, че да изолира различията. Не живеем на улици, по които се разхождат хора с един и същ пол, цвят на кожата, или език.

Затова и нашето разбиране по тази тема, представено в програмната система, е базирано върху уважение на различията и отхвърляне на предразсъдъците.

Необходима е подкрепа на родителите, за да знаят как да говорят с детето си за различията. Какъв език да използват? При такива ситуации в детската градина, могат да се поканят специалисти от подпомагащи професии (психолози, специални педагози, ресурсни учители, логопеди, социални работници и др.). В процеса на приобщаване и преодоляване на затрудненията на детето е необходимо по-ранно навременно и пълноценно сътрудничество между родителите и съответните специалисти.

Чрез различните форми на сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директора и другите педагогически специалисти и родителите в детската градина се създават условия за постигане на целите а детската градина – за възпитание, социализация, отглеждане, обучение, на децата, както и за формиране на положително отношение към детската градина/училището.

Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Сътрудничеството с родителите се постига на две нива:

на ниво групата – във форма на родителски актив, комитет , участие в проект с подобен тип насоченост и т.н.

на ниво детската градина – във форма на Настоятелство, Обществен съвет , съвместни инициативи

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

А. Индивидуални форми на сътрудничество

Индивидуален разговор (среща) между детския учител и родителя.

Кога се провеждат?

По договаряне между учителя и родителя. Детският учител би трябвало да предложи време в което няма деца в групата (сутрешните часове; или късния след обяд) или в групата е осигурено присъствие на друго лице от детската градина. По този начин детският учител не нарушава правата на децата и своите задължения по длъжностната характеристика, Правилника за вътрешния ред, а осигурява защитеност на децата в групата.

Срещата може да се проведе преди началото на учебната година (през летния период) и/или в начало на месец септември. по време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят на групата

запознава родителя с правилника на градината и правилата в групата, както и с неговите родителски задължения.

В Правилника за вътрешен ред се фиксира времето за консултации , срещи и обмяна на информация.

Видове разговори:

Във връзка с тяхната цел, могат да бъдат:

Първоначален и опознавателен разговор – с цел запознаване на детския учител с родителя и детето. Срещата е ЗАДЪЛЖИТЕЛНА и може да се проведе преди началото на учебната година или в нейното начало (м. септември). На тази първа среща родителите запознават учителя с особеностите на тяхното дете, споделят своите очаквания – какво ще се случи с детето им в детската група. От друга страна учителят ги запознава с правилата в групата а и с техните родителски задължения. Родителите попълват АТКЕТНА КАРТА

Информативни разговори – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование. Провеждат се в началото и края на учебната година.

Рутинни разговори с цел информиране на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

Индивидуална консултация

Кога се провеждат?

По инициатива на учителя или по инициатива на родителя.

По инициатива на учителя

Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да обясни това на родителите. Да подсказе варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете. Задължително индивидуални консултации се провеждат от Логопед , психолог и ресурсен учител съгласно график фиксиран в правилник за вътрешен ред.

По инициатива на родителя

Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист / /или самият той да насочи родителят към работещи стратегии.

Други индивидуални форми: Видове съобщения

Устните съобщения могат да бъдат – телефонно обаждане, скайп разговор;

Писмените съобщения са :e-майл, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата.

Кога се използват?

В зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии, лагери и др., събития в детската градина или извън нея, могат да възникнат ситуации в които учителят да използва бързи форми на съобщения.

За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – е желателно използването на писмени съобщения.

За популяризиране на ежедневните дейности в детската група

Б. Групови форми на сътрудничество с родителите

Родителската среща – традиционната и най-популярна групова форма

Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала:

В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата. Избира се комитет на родителите. Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата/класа.

Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите. В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи” и доминиращи теми, във връзка възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции на детето и да децата в групата. Например, подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група;
- правила в детската група (първа възрастова група);
- специфични особености във физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на детето – за втора и трета възрастови групи;
- детските приятелства; готовността на детето за живота в училище; готовност за учене – за подготвителна група.

Групи за подкрепа на родители – съвременна форма за групова подкрепа

Защо е необходима група и за родителя?

В групата родителят получава формална подкрепа от останалите родители, по въпроси които не може самостоятелно да реши и търси допълнителна емоционална подкрепа и информация.

Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност, защитеност и равнопоставеност.

Видове групи за подкрепа на родителите:

- група на родителите, които имат еднакви проблеми относно детското развитие;
- група родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;
- група родители на надарени деца;
- група на татковците и др.

Тренинг с родители

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между лектора (учителя) и участващите в тренинга (родителите).

Опитът показва, че лекционната форма в нейния монологичен вариант може да повиши информираността на родителите по различни въпроси, но не предизвиква достатъчно мощен заряд, който да инициира, стимулира и регулира краткосрочна интензивна личностна промяна, така както се постига чрез тренинга. Родителите – участници в тренинга, могат да осъзнаят, да „разчупят” традиционните си убеждения и вярвания за домашното възпитание и взаимоотношенията между родители-деца, между хората; да овладеят нови социални умения, да променят ценностната си ориентация и да се обогатят с нови психолого-педагогически знания.

Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания. Във всяка група на детската градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите. Най-често това са различните празници, тържества, тренинги, спортни състезания в които родителите ще вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация. По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи, способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд).

Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската градина – чрез включването им в основната форма на работа на детския педагог- ситуацията. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация. В зависимост от целта на ситуацията, може да се покани родител, който има съответната професия или професионални компетентности по изучаваната тема. Чрез словесен разказ, презентация или демонстрация по дадена тема близка до образователното съдържание, или чрез посещение на неговата месторабота – децата по-лесно могат да възприемат и осмислят интегрираните знания от съответните направления.

Значението на включването на родителя има тристранен характер:

за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;

за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация; да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.

за детските учители в групата – за успешното постигането на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

В. Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина; продукти от дейността на децата (рисушки, работни листове, снимки) и др., могат да се използват следните форми:

- Сайт на детската градина
- Информационни табла за родителя
- Фейсбук на групата
- Информация относно многообразието и качеството на учителската дейност, резултатността в детската градина извън нея (участието на децата в различни конкурси и състезания) може да има прозрачност и публичност чрез:
- Електронно портфолио на детската градина
- Портфолио на учителите в групата
- Сътрудничество между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

Сложната обществено-икономическа ситуация в страната, която в голяма степен влияе на системи с непроизводствени функции, каквито са и детските заведения, засилва още повече необходимостта те да се отворят непрекъснато към външни връзки и взаимодействия с:

НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

Проследяване развитието на децата, излезли от детското заведение;
Родителски срещи с начални учители за информиране родителите на бъдещите първокласници;

Информация за профилирането с цел подбор на допълнителните дейности и ранното откриване и развитие на детските заложби.

МЕДИЦИНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Взаимодействие при карантини, епидемии и други масови здравни проблеми;
Детски празници със здравна насоченост;
Съвместна работа с РЗИ за предоставяне на материали за възпитаване на здравна култура у деца и родители.

КУЛТУРНИ ИНСТИТУЦИИ

Съвместна работа с читалище намиращо се в парка на кв. Македонски – ползване на материалната база, съвместни районни изяви.

СПОНСОРИ, ФОНДАЦИИ, АСОЦИАЦИИ, СДРУЖЕНИЯ

Частни фирми на родители;
Големи фирми, в които работят родители;
Фирми, агенции и фондации, чиято дейност е насочена към деца от социално затруднени семейства, деца-таланти, опазване на природата и т.н.
Сдружение на родителите при ДГ № 22 „Звънче „

В осъществяването на тези връзки се забелязва тенденция, която трябва да бъде реализирана – това е психическата готовност на родителите да откликват на нуждите на детското заведение като вид благодарност за качествения труд, положен за развитието, възпитанието и обучението на техните деца. Колкото този труд е по-качествен, по тяхна преценка, толкова е по-висока степента на отзивчивост.

У българските родители продължава да живее възрожденското отношение за инвестиране в образованието и развитието на децата, дори при наличието на недотам големи възможности у всички.

Формите на сътрудничество с различните институции, могат да бъдат: индивидуални консултации; групови срещи; лектории; съвместни празници; клубове, кръжоци и т.н.

Очаквани резултати при реализиране на програмната система:

- постигане целта на образователния процес в предучилищна възраст чрез използване на интерактивни и провокиращи дейности за практическо обучение на децата и онагледяване на информацията.
- личностно и общо психично развитие на детето, чрез неговата индивидуална и групово игрова и познавателна дейност;
- компетентно тематично разпределение на съдържанието по образователни направления за всяка възрастова група;
- конкретизиране проследяването на резултатите от предучилищното образование;
- ефективно сътрудничество между детската градина и родителите в процеса на възпитание, социализация и обучение на децата;
- оптимални взаимодействия между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.